

Terugkoppeling bewonersavond 13 februari 2025

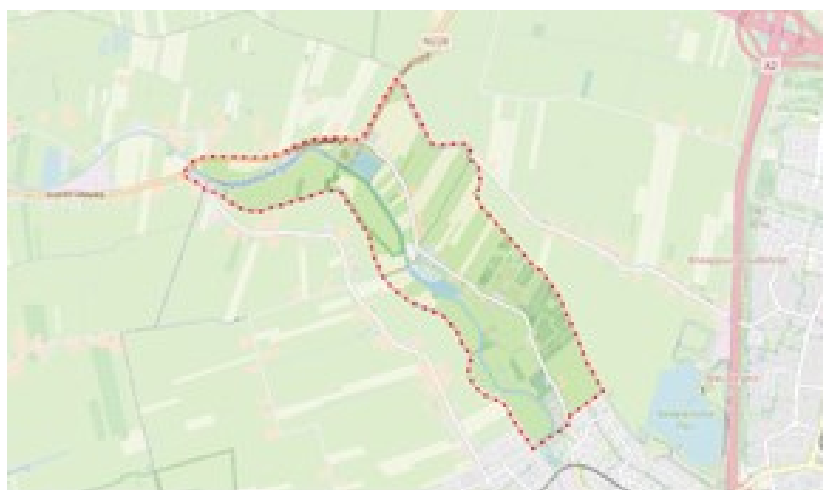
In het Zendstation in Lopikerkapel vond de eerste bewonersbijeenkomst plaats van het Hollandsche IJsselgebied voor Groen Groeit Mee (GGM). Het doel van de avond was om bewoners te informeren over het voorbeeldgebied Groen Groeit Mee Hollandsche IJssel en om in gesprek te gaan over de toekomst van dit gebied. Er waren ongeveer 220 bewoners aanwezig. In deze terugkoppeling staan eerst de hoofdlijnen van het GGM-project 'Opstellen Ontwikkelperspectief' op een rij, daarna een samenvatting van de bewonersavond en van de geleverde input op die avond.

Achtergrond in het kort

Doel Groen Groeit Mee (GGM)

Het doel van het [programma Groen Groeit Mee](#) is dat 'groen en blauw' meegroeien met de verstedelijking in de Provincie Utrecht en wordt meegenomen in ruimtelijke plannen. Groen is namelijk van grote waarde als het gaat om de gezondheid van inwoners, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Hierbij wordt gezocht naar een goede mix van toegankelijk groen, duurzame landbouw, veerkrachtige natuur, beleefbaar landschap en zichtbaar water. Verstedelijking en het versterken van bestaand en nieuw groen worden in samenhang ontwikkeld, zodat het geheel bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de regio.

Om de ambitie van Groen Groeit Mee in de praktijk te toetsen en ervaring op te doen, zijn er 4 voorbeeldgebieden. Het Hollandsche IJsselgebied, van ca. 400 ha, is er een van.

Figuur: De begrenzing van het voorbeeldgebied Groen Groeit Mee Hollandsche IJssel

Samenwerken aan een Ontwikkelperspectief

Provincie Utrecht, gemeenten IJsselstein, Nieuwegein, Montfoort en Utrecht, Staatsbosbeheer en HDSR werken in het Hollandsche IJsselgebied samen aan het opstellen van een ontwikkelperspectief voor Hollandsche IJssel. In het ontwikkelperspectief onderzoeken we hoe het gebied eruit kan zien in 2040:

- hoe de verschillende projecten elkaar kunnen versterken
- hoe zij ruimte kunnen geven aan water, duurzame landbouw, energie, mens, recreatie, natuur en biodiversiteit en
- hoe ze wensen en kansen van belanghebbenden in het gebied zoals inwoners, ondernemers en agrariërs vorm kunnen geven.

Het ontwikkelperspectief moet richting geven aan ruimtelijke keuzes in het gebied. Daarmee kan sneller ingespeeld worden op ontwikkelingen en op kansen die zich voordoen.

Betrokkenen opstellen Ontwikkelperspectief

Vertegenwoordigers van de hierboven genoemde gebiedspartijen werken mee op ambtelijk en bestuurlijk niveau aan het project en aan de (boorbereiding van) de besluitvorming.

Bureau OKRA heeft de opdracht gekregen om het ontwikkelperspectief op te stellen.

Om inzicht te krijgen in de wensen en kansen in het gebied hebben we alle eigenaren van het gebied uitgenodigd voor de bewonersbijeenkomst. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met ca. 20 (groot) grondeigenaren.

Figuur: Luchtfoto van het voorbeeldgebied Groen Groeit Mee Hollandsche IJssel

We beginnen niet vanaf nul

In het Hollandsche IJsselgebied spelen al verschillende projecten die invulling geven aan de opgaven. Deze doorlopen hun eigen proces, maar wel in samenhang binnen het gebied als onderdeel van het ontwikkelperspectief en in afstemming tussen de gebiedspartijen. Hieronder noemen we deze kort:

Waterveilig en klimaatrobuust

HDSR heeft een waterveiligheidsopgave aan de zuidwestzijde van de rivier, tussen IJsselstein en Knollemanshoek. De dijk is verlegd naar de oude dijk waar het fietspad op ligt (rode lijn) en is inmiddels gereed. Daarnaast zoekt HDSR naar meer ruimte voor water om het watersysteem klimaatrobuust te maken, bijvoorbeeld door de aanleg van sloten, een plas of nevengeul.

Vitale en duurzame landbouw

Een deel van het gebied is in gebruik als agrarische grond, dit zijn met name melkveehouders. Duurzame landbouw voor nu en in de toekomst is een van de 5 waarden binnen Groen Groeit Mee en daarmee onderdeel van de uitwerking van een 'ontwikkelperspectief'. Om inzicht te krijgen in hun wensen en kansen worden gesprekken gevoerd met agrariërs in het gebied.

Recreatie

Staatsbosbeheer is de trekker van de inrichting van recreatiegebied '[Noord-Westhoek](#)'. Dit gebeurt in het gebied tussen de Meerndijk, Nedereindseweg en de Noord-IJsseldijk.

Gemeente IJsselstein werkt daarnaast op dit moment samen met partners aan [een visie op toerisme en recreatie](#) voor de hele gemeente. Ze streeft ernaar om de visie en het uitvoeringsplan in de zomer van 2025 klaar te hebben. Ook wordt gekeken naar kansen voor zwemwater, het toevoegen van recreatieve routes, zoals die langs de IJsselwetering, en de verkeersveiligheid.

Provincie Utrecht werkt met partners aan de realisatie voor een fietspad langs de IJsselwetering.

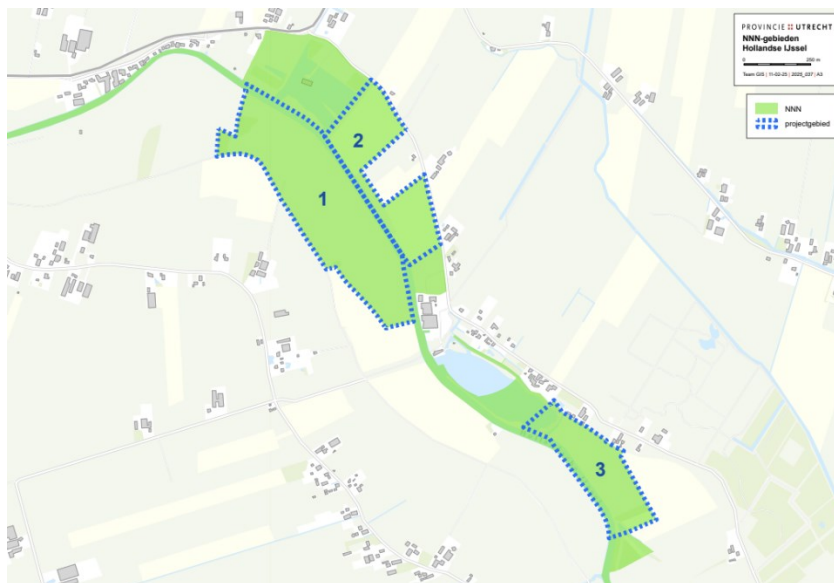
Duurzame energie

IJsselstein heeft de ambitie om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn. De gemeente [onderzoekt](#) op haar grondgebied waar – en op welke manier – hiervoor ruimte is. De IJsselsteinse gemeenteraad heeft het Hollandsche IJsselgebied aangewezen als één van de zoekgebieden voor zonnevelden.

Natuur en biodiversiteit

Langs de oevers van de rivier liggen kansen om de natuurwaarden te verbeteren. De provincie Utrecht gaat de komende jaren een drietal gebieden in de uiterwaarden op grond van Staatsbosbeheer inrichten als onderdeel van het [Natuurnetwerk Nederland](#) (NNN).

Daarnaast heeft HDSR de ambitie om waar mogelijk de biodiversiteit en waterkwaliteit te verbeteren door bijvoorbeeld het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, paai- en opgroeigebieden of fauna uittreedplaatsen.

Figuur: drie gebieden die door de provincie worden ingericht als Natuur Netwerk Nederland op grond van Staatsbosbeheer

Terugkoppeling plenaire deel bewonersbijeenkomst

In een plenair deel wordt een toelichting gegeven op de aanleiding, het proces, waar we nu staan en wat er loopt vanuit verschillende thema's en was kort gelegenheid voor vragen. Daarna waren er deelsessies om verder in gesprek te gaan en input mee te geven. Hieronder zijn eerst de hoofdlijnen en enkele vragen/antwoorden en opmerkingen van het plenaire deel opgenomen.

Bert de Groot, portefeuillehouder bij HDSR opent de avond met een korte toelichting van het provinciale programma Groen Groeit Mee waar 41 partners in samenwerken en de ambitie groen krachtig en effectief te positioneren en verbinden. Daarnaast vertelt Bert dat er financiering uit het Utrechts Landelijk gebied (UPLG) beschikbaar is gesteld voor het Hollandsche IJsselgebied.

Presentatie Ontwikkelperspectief

Aan de hand van een presentatie wordt een toelichting gegeven op het voorbeeldgebied Groen Groeit Mee Hollandsche IJssel. Het voorbeeldgebied ligt langs de rivier die o.a. Nieuwegein, IJsselstein en Montfoort met elkaar verbindt en waarlangs een divers landschap ligt van open polders, verbindingswegen, landbouwgronden, kenmerkende kavelstructuren, jachthaven Marnemoende voor waterrecreatie en wandelpaden.

Door landschapsarchitectenbureau OKRA is een analyse gemaakt van het gebied en kernwaarden benoemd. Samen met de input uit de gesprekken die zijn gevoerd met bewoners in het gebied en de bijeenkomst moet dit leiden tot een raamwerk voor het ontwikkelperspectief, wat richting geeft aan ruimtelijke keuzes in het gebied.

Vraag: wat zijn de criteria om keuzes af te wegen op basis van de doelstellingen? **Antwoord:** dat is de integrale puzzel die we samen moeten leggen met oog voor elkaars belang en waar we naar toe willen bewegen. Hierbij geven de analyse van de kwaliteiten van het gebied, de input uit de gesprekken en de bewonersbijeenkomst en de kernwaarden van het gebied richting.

Vraag: hoe is de samenwerking tussen de betrokken gebiedspartijen geborgd? **Antwoord:** allen zijn vertegenwoordigd in een projectgroep waarbinnen afstemming plaatsvindt.

Figuur: impressie van de bewonersavond

Thema Natuur & Water

Tijdens de pitch wordt een uitleg gegeven over het verbeteren van waterveiligheid, klimaatadaptatie, natuur. De dijk is onlangs verbeterd en de komende jaren worden 3 gebieden ingericht tbv Natuur Netwerk Nederland (NNN) met de kans om riviernatuur te realiseren. En, de vraag om mee te denken waar meer (ontwikkel)natuur kan komen en/of een rustgebied. Ook wil HDSR de waterkwaliteit graag verbeteren.

Vraag: gaat het gebied waar NNN wordt gerealiseerd in de toekomst ook N2000 worden? Want dan hebben boeren er geen kans. *Antwoord:* N2000 zijn aparte aangewezen gebieden en maken deel uit van het Europees Natuurnetwerk. Aanwijzing van N2000 is hier niet aan de orde.

Thema Vitale & duurzame landbouw

De gebiedsregisseur van de Utrechtse Waarden en de trekker van het voorbeeldgebied Hollandsche IJssel, voeren een tweegesprek waarin ze de meerwaarde en samenhang toelichten om gezamenlijk op te trekken. Het Hollandsche IJsselgebied maakt immers deel uit van de Utrechtse Waarden. Beiden willen graag samen met agrariërs onderzoeken hoe ze, ook voor de langere termijn, duurzame landbouw kunnen realiseren. Een grote opgave want grond is schaars met ook de andere opgaven op het gebied van water, natuur en klimaat. Daarnaast zijn er veel onzekerheid uit bijv. politiek Den Haag.

Vanuit het project Utrechtse Waarden wil de provincie Utrecht een grondstrategie ontwikkelen. Bijvoorbeeld als er gronden vrijkomen, hoe je dat dan kan inzetten voor de agrariërs. Beide geven aan dat van belang is om hierbij samen te werken en elkaars kennis en ervaring te benutten. Ze geven ook aan dat er diverse subsidieregelingen zijn die kunnen worden benut, zowel voor de uitvoering als voor onderzoeken of opstellen van plannen. Er is bijvoorbeeld een subsidie voor het maken van een gebiedsplan waarin een groep boeren beschrijft hoe zij – gegeven alle kaders - de toekomst zien. Ook zijn er onafhankelijke [plattelandscoaches](#) die kunnen meedenken.

Opmerking: geef ons inzicht in de te onttrekken gronden van de landbouw. Liefst ook waar dan ruimte is voor meer grond voor de landbouw.

Opmerking: als we kijken naar compensatie, waarom moet IJsselstein zonne-energie plaatsen, gebruik deze grond voor de landbouw.

Figuur: weiland met koeien

Thema Recreatie & routes

De provincie heeft een nota op laten opstellen over recreatie & toerisme. Als inspiratiedocument voor het Hollandsche IJsselgebied. Daarnaast werkt de provincie aan beleid voor recreatie in heel Utrecht en de gemeente IJsselstein aan een Visie op recreatie en toerisme in de gemeente. Dat is nog niet klaar maar uiteraard gebeurt dit in samenhang met het voorbeeldgebied. De bedoeling van nu is input op te halen, wensen en ideeën, voor (nieuwe) vormen van recreatie en welke recreatieve verbindingen mogelijk zijn.

Vraag: zijn bewoners ook betrokken bij de totstandkoming van deze visies op recreatie & toerisme? *Antwoord:* ja vwb de provincie en gemeente zijn er inspraakrondes geweest. Het zijn aparte trajecten met eigen participatiemogelijkheden.

Vraag: wat verstaan we onder natuur want het lijkt er eerder op dat het een pretpark gaat worden. *Antwoord:* bezien vanuit het programma Groen Groeit Mee: gaat het uit van vijf waarden: toegankelijk groen, beleefbaar landschap, vitale landbouw (natuurinclusief), vitale natuur met meer biodiversiteit en zichtbaar water.

Vraag: heeft het nog zin om mee te denken, het gevoel bekruipt dat alles al is vastgelegd. Bijvoorbeeld voor de Noordwesthoek is al bepaald dat er een hotel komt en meer ondernemers. *Antwoord:* ja, het heeft nog zin. We zijn juist bij elkaar om samen met jullie te bekijken naar wat de wensen, kansen en mogelijkheden zijn voor het grotere gebied. De al lopende projecten zoals de Noordwesthoek hebben elk hun eigen proces en participatietraject. De bijeenkomst van vandaag gaat over het groter geheel: het Hollandsche IJsselgebied. De projecten die al lopen worden in samenhang bekeken hoe dit elkaar kan versterken.

Thema Zonne-energie

Gemeente IJsselstein wil in 2050 energieneutraal zijn. Dit komt voort uit landelijk en provinciaal beleid. De IJsselsteinse gemeenteraad heeft het Hollandsche IJsselgebied aangewezen als één van de zoekgebieden voor zonnevelden en wil op haar grondgebied bijdragen aan de energietransitie met 50 miljoen kilowattuur. Een flinke opgave en je kijkt dan naar ca 35 ha aan zonnevelden. Voorts heeft de gemeenteraad besloten om niet te kiezen voor windturbines.

Vraag: waarom geen windturbines? *Antwoord:* IJsselstein heeft twee gebieden verkend: langs de A2 (windturbines) en het Noordoostelijk gebied rond de Hollandsche IJssel (zonne-energie). Voor wat betreft het zoekgebied langs de A2 komen geen windturbines, dit is een politieke afweging geweest omdat op deze plek er veel slagschaduw en overlast van kan komen voor inwoners uit Nieuwegein.

Vraag: wat zijn de criteria voor zonne-energie in dit deel van het Hollandsche IJsselgebied? *Antwoord:* er wordt benadrukt dat dit een zoekgebied is, niets staat nog vast. Vandaar dat hieromtrent een participatietraject is opgestart, waar deze bijeenkomst onderdeel van uitmaakt. In de deelsessie wordt dieper ingegaan op de inhoud, kaarten, visualisatie etc.

Terugkoppeling DEELSESSIES

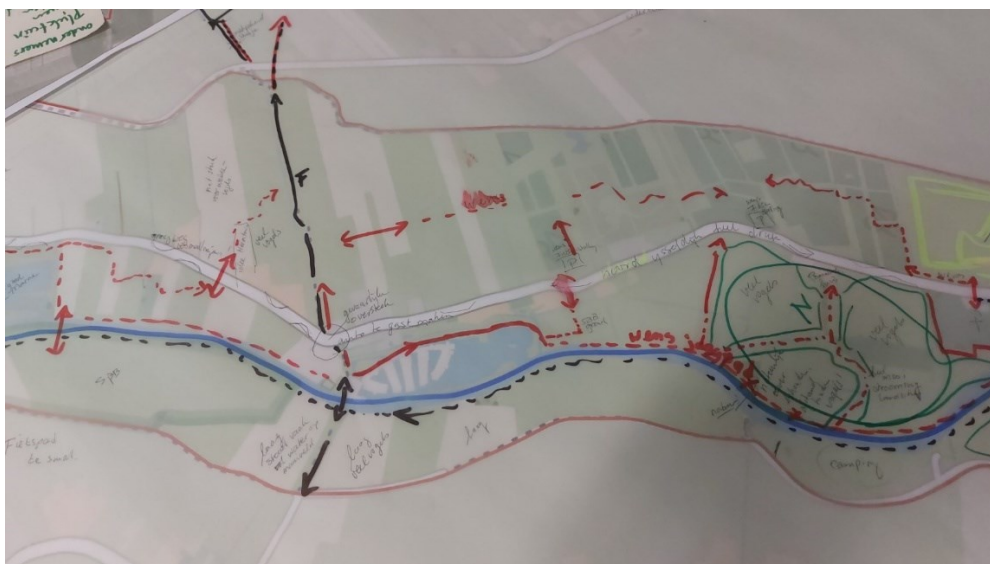
Per thema was in deelsessies tijd om door te praten en input te leveren. De input genoteerd op kaarten, geeltjes en reactieformulieren. Dit is hieronder per thema kort samengevat.

Op de website van Groen Groeit Mee zijn – naast dit verslag – nog twee documenten te vinden: een lijst met alle opgehaalde informatie in de deelsessies recreatie & routes en natuur & water en het verslag van de deelsessie zon.

Algemeen beeld van de deelsessies recreatie & routes en natuur & water

Voor beide thema's was er volop interesse. Naar schatting waren bij zowel de deelsessie recreatie en routes als bij natuur en water ca. 50 deelnemers. Er waren veel goede gesprekken met de aanspreekpunten van partijen: over vragen, wat zorgen, bijzondere locaties en ook veel ideeën voor het inrichten van het gebied, routes, of (het oplossen van) verkeersproblemen. Hieronder enkele ideeën en opmerkingen die zijn gemaakt:

1. Denk aan voorzieningen zoals zwemwater, waterspeeltuin, 'pluktuin' voor bloemen, groenten, fruit (boomgaard), belevenis bos (in nieuwe bos), eendenkooi of een terras aan het water zodat het water meer beleefbaar wordt
2. Aandacht voor bijzondere locaties zoals aan de zuidoever bij de brug naar Marnemoende (veel bijzondere weidevogels) of het zicht op het open polderlandschap vanaf fietspad over de rivier
3. Behoeftte aan meer afstanden voor rondjes om te wandelen of fietsen. Dit kan bijv. met een wandelpad door uiterwaarden langs de noordzijde van de rivier (IJsseldijk is te druk), een vlonderpad of door het pad bij de haven te verbinden of door extra bruggetjes (o.a. bij camping).

Schets met wensen en kansen voor routes die zijn genoemd tijdens de bewonersbijeenkomst

Duurzame landbouw

Algemeen beeld deelsessie:

In de zaal met thema duurzame landbouw waren ca. 15 deelnemers. De behoefte aan duidelijkheid en aan perspectief was heel helder. Die wordt nu niet ervaren terwijl ze (bijna) allemaal door willen. De onzekerheden vanuit de politiek en steeds wijzigende regelgeving, samen met alle plannen in en om het gebied waardoor ze (pacht)gronden kwijtraken vormen een bedreiging voor de toekomst van agrarische bedrijven. 'We hebben iemand nodig die grond heeft, geld heeft en iemand die beslisbevoegd is', werd aangegeven.

Er werden veel kritische opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. O.a. over de opgave zon en het zoekgebied zon die op de agrarische gronden ligt: 'Waarom zonnevelden op meest waardevolle agrarische gronden? Wat doet de gemeente op haar eigen gronden? Waarom zet je daar geen zonneveld? We hebben geïnvesteerd in zon op dak maar kunnen onze stroom niet terug leveren aan het net waardoor investeringen niet optimaal kunnen terugverdienen'.

Na afloop ontstonden er nog wat kleine groepjes waarin werd nagepraat hoe je vanuit het ontwikkelperspectief kan faciliteren dat er meer duidelijkheid komt. Bijvoorbeeld door scenario's voor de lange termijn met een landbouwcoach te onderzoeken of door een gebiedsplan te maken met een aantal agrariërs met financiering.

Zon

Van de deelsessie zon is een verslag opgesteld. Deze staat op de website van GGM.

Hoe verder?

Komende zomer organiseren we een nieuwe gebiedsbijeenkomst waarin we het concept ontwikkelperspectief presenteren.

Bedankt!

Als samenwerkende gebiedspartijen bedanken we u voor uw aanwezigheid en voor alle input tijdens avond.

